

Розробники:

Харченко Г.Д., к.н.ф.в.с.,
ерготерапії.

доцент кафедри, кафедра фізичної терапії та

Викладачі:

Харченко Г.Д., к.н.ф.в.с.,
ерготерапії.

доцент кафедри, кафедра фізичної терапії та

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної
терапії та ерготерапії

Протокол від 01.09.2022 р. №9

Завідувач кафедри (Валентин Савченко)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової)
програми (керівником проектної групи) «227 Здоров'я людини»

31.08.2022 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) (Валентин Савченко)

(підпис)

Робочу програму перевірено

02.09.2022 р.

Заступник директора/декана (Оксана Комоцька)

(підпис)

Проланговано :

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__20__р., протокол №____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__20__р., протокол №____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__20__р., протокол №____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__20__р., протокол №____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) . «__»__20__р., протокол №____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	2	-
Семестр	4	-
Кількість модулів	4	-
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	56	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль		-
Самостійна робота	56	-
Форма семестрового контролю	Залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – надання знань, формування умінь і навичок з реєстрації та виконання методів дослідження стану органів і систем людини, трактування їх результатів в процесі фізичної терапії та ерготерапії.

Завдання дисципліни:

1. ЗК 01. Сформувати здатність отримувати знання та розуміти предметну область та професійну діяльність.
2. ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
3. ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- 4.
5. ЗК 11. Сформувати здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
6. ЗК 12. Сформувати здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
7. СК 03. Сформувати здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.
8. СК 06. Сформувати здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

9. СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта / клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

10. Сформувані вміння використовувати клініко-функціональні методи дослідження стану органів дихання, кровообігу, опорно-рухового апарату, працездатності з метою складання індивідуальних реабілітаційних програм, що ґрунтуються на функціональних можливостях пацієнтів/клієнтів.

11. Сформувані вміння використовувати методи опитування, анкетування, експертних оцінок тощо для оцінки стану здоров'я з метою складання індивідуальних реабілітаційних програм, що ґрунтуються на функціональних можливостях пацієнтів/клієнтів.

3. Результати навчання за дисципліною

1. ПР 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

2. ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

3. ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі (додаток 1), трактувати отриману інформацію.

4. ПР 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

5. ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

6. ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

7. ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

8. Вміти оцінювати функціональний стан органів опорно-рухового апарату, кровообігу, органів дихання та нервової системи.

9. Вміти визначати толерантність до фізичного навантаження за допомогою різних методів.

10. Вміти використовувати загальні та спеціальні опитувальники для оцінки якості життя, соціального і душевного (духовного) компонентів здоров'я людини.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна:				
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуаль
Змістовий модуль 1. Методи дослідження осіб з ушкодженнями та хворобами. Антропометричні обстеження. Дослідження суглобів						
Тема 1. Методи дослідження осіб з пошкодженнями та хворобами.	2	2				
Тема 2. Антропометричні дослідження. Вимірювання зросту, маси тіла та обхватних розмірів тіла.	2			2		
Тема 3. Методи обстеження опорно-рухового апарату	2	2				
Тема 4. Розпитування пацієнта. Шкали болю. Шкали оцінки повсякденної життєдіяльності та функціонального стану осіб з ушкодженнями та хворобами опорно-рухового апарату.	2			2		
Тема 5. Огляд суглобів пацієнта. Кількісна оцінка стану суглобів у осіб з ушкодженнями та хворобами опорно-рухового апарату.	2			2		
Тема 6. Дослідження функціонального стану суглобів	2			2		
Тема 7. Особливості дослідження функцій окремих суглобів верхніх і нижніх кінцівок.	2			4		
Загальна характеристика методів дослідження осіб з ушкодженнями та хворобами. Характеристика тілобудови людини. Метод антропометричних стандартів в оцінці фізичного розвитку.	4					4
Методи обстеження опорно-рухового апарату. Розпитування та об'єктивне обстеження осіб з ушкодженнями та хворобами опорно-рухового апарату. Шкали для оцінки стану пацієнтів з ушкодженнями та хворобами опорно-рухового апарату.	6					6
Особливості дослідження функцій окремих суглобів плечового пояса і верхніх кінцівок. Особливості дослідження функцій окремих суглобів тазового пояса і нижніх кінцівок.	4					4
Модульний контроль	2					
Разом	32	4		12		14

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна:				
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуаль
Змістовий модуль 2. Обстеження опорно-рухового апарату. Дослідження хребта. Дослідження м'язової системи.						
Тема 8. Методи обстеження хребта. Вікові особливості, функціональна рухливість та фізіологічні вигини хребта.	2	2				
Тема 9. Деформації хребта і їх діагностика.	2	2				
Тема 10. Методи функціонального дослідження хребта.	2		2			
Тема 11. Методи обстеження м'язової системи	2	2				
Тема 12. Дослідження сили м'язів.	2		2			
Тема 13. Дослідження тонузу та функціональної здатності м'язів.	2		2			
Тема 14. Тестування м'язових груп, які забезпечують основні рухи в суглобах кінцівок.	2		2			
Тема 15. Кількісна оцінка складних рухових актів із застосуванням шкал і тестів.	2		2			
Вікові особливості, функціональна рухливість та фізіологічні вигини хребта. Деформації хребта і їх діагностика.	4					4
Методи обстеження м'язової системи. Дослідження сили м'язів. Дослідження тонузу м'язів.	4					4
Тестування м'язових груп, які забезпечують основні рухи в суглобах верхньої кінцівки. Тестування м'язових груп, які забезпечують основні рухи в суглобах нижньої кінцівки.	6					6
Модульний контроль	2					
Разом	32	6	10			14
Змістовий модуль 3. Оцінка функціонального стану нервової системи						
Тема 16. Методи обстеження нервової системи.	2	2				
Тема 17. Дослідження нормальних рефлексів	2		2			
Тема 18. Дослідження патологічних рефлексів			2			
Тема 19. Дослідження екстрапірамідної системи. Тести на рівновагу та координацію. Дослідження чутливості.			2			
Тема 20. Дослідження вегетативної нервової системи.			2			
Методи обстеження нервової системи. Дослідження нормальних рефлексів. Дослідження чутливості.	4					4
Дослідження екстрапірамідної системи.	4					4

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна:				
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуаль
Основні види патологічних рефлексів.	4					4
Дослідження вегетативної нервової системи.	2					2
Модульний контроль	2					
Разом	26	2		8		14
Змістовий модуль 4. Оцінка функціонального стану органів кровообігу, дихання. Толерантність до фізичного навантаження						
Тема 21. Методи оцінки функціонального стану органів кровообігу та органів дихання.	2	2				
Тема 22. Оцінка функціонального стану органів кровообігу.	2			2		
Тема 23. Оцінка функціонального стану органів дихання.	2			2		
Тема 24. Толерантність до фізичного навантаження у фізичній терапії.		2				
Тема 25. Оцінка толерантності до фізичного навантаження за допомогою проб з присіданням, крокових і бігових тестів.	2			2		
Тема 26. Оцінка толерантності до фізичного навантаження за допомогою сходинкових тестів.	2			2		
Тема 27. Встановлення толерантності до фізичного навантаження за допомогою проби з субмаксимальним навантаженням. Тест PWC ₁₇₀ .	2			2		
Методи обстеження органів кровообігу.	2					2
Методи обстеження органів дихання.	2					2
Толерантність до фізичного навантаження. Оцінка толерантності до фізичного навантаження за допомогою різних методів.	14					10
Модульний контроль	2					
Разом	30	4		10		14
УСЬОГО	120	16		40		56

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методи дослідження осіб з ушкодженнями та хворобами. Антропометричні обстеження. Дослідження суглобів

Лекція 1. Методи дослідження осіб з пошкодженнями та хворобами.

Основні питання / ключові слова: Загальні відомості про методи дослідження. Класифікація методів дослідження. Методи дослідження у фізичній терапії. Вимоги до вибору методів дослідження. Метрологічне забезпечення вимірювань у фізичній терапії.

Практичне заняття 1. Антропометричні дослідження. Вимірювання зросту, маси тіла та обхватних розмірів тіла.

Основні питання / ключові слова: Вимірювання зросту, довжини кінцівок, підшкіряного відкладення жиру, маси тіла та обхватних розмірів тіла.

Рекомендована література

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С.8-17.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Лекція 2. Методи обстеження опорно-рухового апарату.

Основні питання / ключові слова: Види методів обстеження хворих та при ушкодженнях опорно-рухового апарату. Послідовність обстеження травмованого чи хворого на хвороби опорно-рухового апарату. Оцінка ходьби, основні різновиди ходьби.

Практичне заняття 2. Розпитування пацієнта. Шкали болю. Шкали оцінки повсякденної життєдіяльності та функціонального стану осіб з ушкодженнями та хворобами опорно-рухового апарату.

Основні питання / ключові слова: Розпитування пацієнта з ушкодженнями та хворобами опорно-рухового апарату. Шкали болю (описова, лицьова, числова). Шкали оцінки повсякденної життєдіяльності (шкала Бартела) та функціонального стану (шкала FIM) осіб з ушкодженнями та хворобами опорно-рухового апарату.

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С.24-30.

2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Практичне заняття 3. Огляд суглобів пацієнта. Кількісна оцінка стану суглобів у осіб з ушкодженнями та хворобами опорно-рухового апарату.

Основні питання / ключові слова: Огляд суглобів пацієнта. Кількісна оцінка стану суглобів у осіб з ушкодженнями та хворобами опорно-рухового апарату. Оцінка виразності болі. Визначення суглобового індексу, індекс припухлості тривалість ранкової скутості в хвилинах, функціональний індекс Лі, індекс Лекіна для кульшового суглобу, індекс Лекіна для колінного суглобу. Таблиця показників активності суглобового синдрому.

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С.37-43.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Практичне заняття 4. Дослідження функціонального стану суглобів

Основні питання / ключові слова: Дослідження функціонального стану суглобів. Положення кінцівки, амплітуда і об'єм рухів у суглобах, компенсаторне пристосування, стан сухожильно-м'язового апарату. Рухливість у суглобах, визначення функціонального стану, фізіологічні рухи у суглобах, кульшовий суглоб, надмірна рухливість, патологічна рухливість, ліктьовий суглоб.

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С.43-52.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Практичне заняття 5. Особливості дослідження функцій окремих суглобів плечового пояса і верхніх кінцівок. Частина 1.

Основні питання / ключові слова: Особливості дослідження функцій окремих суглобів плечового пояса і верхніх кінцівок. Дослідження функцій окремих суглобів плечового пояса і верхніх кінцівок : плечового суглобу, ліктьового суглобу, променево-зап'ясткового суглобу.

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С.53-65.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Практичне заняття 6. Особливості дослідження функцій окремих суглобів тазового пояса і нижніх кінцівок. Частина 2.

Основні питання / ключові слова: Особливості дослідження функцій окремих суглобів тазового пояса і нижніх кінцівок. Дослідження функцій окремих суглобів

тазового пояса та нижніх верхніх кінцівок: кульшового суглобу, колінного суглобу, гомілково-стопного суглобу. Визначення довжин нижньої кінцівки. Плоскостопість, індекс Фрідлянда, плантографія.

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С.65-78.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Змістовий модуль 2. Обстеження опорно-рухового апарату. Дослідження хребта. Дослідження м'язової системи.

Лекція 3. Методи обстеження хребта. Вікові особливості, функціональна рухливість та фізіологічні вигини хребта.

Основні питання / ключові слова: Методи обстеження хребта. Вікові особливості, тест Таннера, оцінка приросту хребта. Функціональна рухливість сегментів хребта. Фізіологічні вигини хребта. Дослідження постави.

Лекція 4. Деформації хребта і їх діагностика.

Основні питання / ключові слова: Деформації хребта, види. Класифікація залежно від величини викривлення. Види порушень постави. Класифікація ідіопатичних сколіозів. Метод Мошкова виявлення сколіозу. Визначення величини деформації хребта за методом Кобба.

Використати:

Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С.132-142.

Практичне заняття 7. Методи функціонального дослідження хребта.

Основні питання / ключові слова: Опитування та огляд хребта, пальпація та перкусія хребта. Вимірювання вигинів хребта інклінометром. Проби для встановлення рухливості хребта. Проби для діагностики патології хребта:

- загальні симптоми: Зацепіна, Дежеріне, «дзвінка», Корнева, Маукевича;
- симптоми для ший: Спурлінга, Фенца, Лермітта, Берге;

- симптоми для грудної клітки; - симптоми для попереку: Ласега, Бехтерева, Бонне, Вассермана, Гаварса, Леманна, Нері радікулітний.

Анкета Роланда для оцінки болю у нижній частині спини.

Форми протоколів для обстеження хребта (власна розробка).

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С.134-135, 142-149.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Лекція 5. Методи обстеження м'язової системи.

Основні питання / ключові слова: Загальна характеристика методів обстеження м'язової системи. Характеристика методів дослідження сили м'язів. Характеристика методів дослідження тонусу м'язів. Інформація про шкали оцінки сили та тонусу м'язів.

Використати:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С.79, 95, 96, 102-103, 108-114.

Практичне заняття 8. Дослідження сили м'язів.

Основні питання / ключові слова: Дослідження сили м'язів: експрес і початкова оцінка, шкали та кількісні методи, динамометрія. Протокол для оцінки м'язової сили (власна розробка).

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С. 79, 95-101.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.

3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Практичне заняття 9. Дослідження тонусу та функціональної здатності м'язів.
 Основні питання / ключові слова: Дослідження тонусу та функціональної здатності м'язів. Бальна оцінка тонусу. Шкала спастичності Ашфорта. Електроміографія. Дослідження функціональної здатності м'язів.

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С. 101-105.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Практичне заняття 10. Тестування м'язових груп, які забезпечують основні рухи в суглобах кінцівок.

Основні питання / ключові слова: Тестування окремих м'язових груп, які забезпечують основні рухи в суглобах кінцівок. Оцінка сили тестуючих м'язів за шкалою Комітету медичних досліджень.

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С. .80-95.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.

3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Практичне заняття 11. Кількісна оцінка складних рухових актів із застосуванням шкал і тестів.

Основні питання / ключові слова: Застосування шкал для оцінки складних рухових актів. Індекс Мотрісайті. Оцінка моторики РІВЕРМІД. Індекс ходи Хаузера. Функціональні категорії ходьби. Стійкість стояння. Індекс мобільності РІВЕРМІД.

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С. 106-114.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Змістовий модуль 3. Оцінка функціонального стану нервової системи

Лекція 6. Методи обстеження нервової системи.

Основні питання / ключові слова: Методи обстеження нервової системи. Дослідження нормальних рефлексів. Дослідження екстрапірамідної системи. Дослідження чутливості. Основні види патологічних рефлексів. Протокол обстеження нервової системи.

Практичне заняття 12. Дослідження нормальних рефлексів.

Основні питання / ключові слова: поверхневі рефлекси, глибокі рефлекси, Оцінка рефлексів, симетрична зміна (підвищення або зниження) рефлексів.

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С. 116-119..
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Практичне заняття 13. Дослідження патологічних рефлексів.

Основні питання / ключові слова: розгинальні патологічні рефлекси, згинальні патологічні рефлекси, рефлекси орального автоматизму, менінгеальні симптоми.

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С. .158-164, 176-177.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Практичне заняття 14. Дослідження екстрапірамідної системи. Дослідження чутливості.

Основні питання / ключові слова: екстрапірамідні порушення, екстра пірамідна система, оцінка стану палідарного та стріарного відділів, рівновага.

Тести на рівновагу та координацію.

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубева, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С119-120.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Практичне заняття 15. Дослідження вегетативної нервової системи.

Основні питання / ключові слова: Дослідження вегетативної нервової системи. Тести для встановлення стану вегетативної системи. Опитувальник для виявлення ознак вегетативних порушень за А.М.Вейном (1991).

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубева, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С. 156-158, 176-177.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.к
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Змістовий модуль 4. Оцінка функціонального стану органів кровообігу, дихання. Толерантність до фізичного навантаження.

Лекція 7. Методи оцінки функціонального стану органів кровообігу та органів дихання.

Основні питання / ключові слова: Загальна характеристика методів обстеження функціонального стану організму. Характеристика методів обстеження органів

кровообігу. Характеристика методів обстеження органів дихання. Перелік методів. Порядок обстеження.

Практичне заняття 16. Оцінка функціонального стану органів кровообігу.

Основні питання / ключові слова: Оцінка функціонального стану органів кровообігу: частота серцевих скорочень. Індекс Кверга, Проба Руф'є. Проба Кайро. Вимірювання артеріального тиску. 24-годинне моніторування артеріального тиску. Профілі артеріального тиску за результатами добового дослідження. Протокол обстеження органів кровообігу (власна розробка).

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С. 150-155.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Практичне заняття 17. Оцінка функціонального стану органів дихання.

Основні питання / ключові слова: Оцінка функціонального стану органів дихання: частота дихання, проби з затримкою дихання, спірометрія – вимірювання життєвої ємкості легень, пікфлоуметрія, пульсоксиметрія. Індекс Скібінські. Шкала Борга для оцінки задишки. Протокол обстеження органів дихання (власна розробка).

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С. 158-164, 176-177.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.

4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Лекція 8. Толерантність до фізичного навантаження у фізичній терапії.

Основні питання / ключові слова: Працездатність людини. Поняття толерантності до фізичного навантаження. Значення у фізичній терапії. Методи оцінки толерантності до фізичного навантаження.

Практичне заняття 18. Оцінка толерантності до фізичного навантаження за допомогою проб з присіданням, крокових і бігових тестів.

Основні питання / ключові слова: Поняття толерантності до фізичного навантаження. Оцінка толерантності до фізичного навантаження за допомогою проб з присіданням. Стандартні навантаження за Д.М. Ароновим. Проба Мастера. 6-ти хвилинний кроковий тест. Човникові тести. Шаттл-тест. Тест Купера.

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С. 164-167.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Практичне заняття 19. Оцінка толерантності до фізичного навантаження за допомогою сходинкових тестів.

Основні питання / ключові слова: Оцінка толерантності до фізичного навантаження за допомогою сходинкових тестів (Гарвадський степ-тест та інші).

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С. 167-169.
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.

3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

Практичне заняття 20. Встановлення толерантності до фізичного навантаження за допомогою проби з субмаксимальним навантаженням, тест PWC₁₇₀.

Основні питання / ключові слова: Встановлення толерантності до фізичного навантаження за допомогою проби з субмаксимальним навантаженням. Велоергометрія. Тест PWC₁₇₀. Проба на тредмілі.

Рекомендована література:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубева, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – С. 169-176..
2. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
3. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
4. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
5. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	3	3	1	1	2	2
Відвідування семінарських									
Відвідування практичних занять	1	6	6	5	5	4	4	2	2
Робота на семінарському занятті									
Робота на практичному занятті	10	6	60	5	50	4	40	5	50
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)									
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ									
Разом			98		88		75		84
Максимальна кількість балів : 345									
Розрахунок коефіцієнта : $345 / 100 = 3,45$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1. Методи дослідження осіб з ушкодженнями та хворобами. Антропометричні обстеження. Дослідження суглобів. (14 год.)		
Загальна характеристика методів дослідження осіб з ушкодженнями та хворобами. Характеристика тілобудови людини. Метод антропометричних стандартів в оцінці фізичного розвитку. Методи обстеження опорно-рухового апарату. Розпитування та об'єктивне обстеження осіб з ушкодженнями та хворобами опорно-рухового апарату. Шкали для оцінки стану пацієнтів ушкодженнями та хворобами опорно-рухового апарату. Особливості дослідження функцій окремих суглобів плечового пояса і верхніх кінцівок. Особливості дослідження функцій окремих суглобів тазового пояса і нижніх кінцівок.	Поточний	5
Змістовий модуль 2. Обстеження опорно-рухового апарату. Дослідження хребта. Дослідження м'язової системи. (14 год.)		
Вікові особливості, функціональна рухливість та фізіологічні вигини хребта. Деформації хребта і їх діагностика. Методи обстеження м'язової системи. Дослідження сили м'язів. Дослідження тону м'язів. Тестування м'язових груп, які забезпечують основні рухи в суглобах верхньої кінцівки. Тестування м'язових груп, які забезпечують основні рухи в суглобах нижньої кінцівки.	Поточний	5
Змістовий модуль 3. Оцінка функціонального стану нервової системи. (14 год.)		
Методи обстеження нервової системи. Дослідження нормальних рефлексів. Дослідження чутливості. Дослідження екстрапірамідної системи. Основні види патологічних рефлексів. Дослідження вегетативної нервової системи.	Поточний	5
Змістовий модуль 4. Оцінка функціонального стану органів кровообігу, дихання. Толерантність до фізичного навантаження. (14 год.)		
Методи обстеження органів кровообігу. Методи обстеження органів дихання. Толерантність до фізичного навантаження. Оцінка толерантності до фізичного навантаження за допомогою різних методів.	Поточний	5
Всього: 56 годин		20

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — модульне письмове тестування.

Критерії оцінювання модульного письмове тестування:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	24 - 25
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	21 - 23
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	18 – 20
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	13 – 17
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	10 -13
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	6 – 9
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-5

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — залік.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Не передбачено.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	90-100
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	82-89
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	75-81
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	69-74
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	60-68
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	35-59
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-34

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 120 год.: лекції - 16 год., практичних занять - 40 год., самостійна робота - 56 год., модульн. контроль - 8 год., залік.

Модулі	ЗМ 1. Методи дослідження осіб з ушкодженнями та хворобами. Антропометричні обстеження. Дослідження суглобів. (98 бали)					
Лекції	1			2		
Теми лекцій	Методи дослідження осіб з пошкодженнями та хворобами.			Методи обстеження опорно-рухового апарату		
Лекції, відвід. (бали)	1			1		
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6
Теми практичних занять	Антропометричні дослідження. Вимірювання зросту, маси тіла та обхватних розмірів тіла.	Розпитування пацієнта. Шкали болю. Шкали оцінки повсякденної життєдіяльності та функціонального стану осіб з ушкодженнями та хворобами опорно-рухового апарату	Огляд суглобів пацієнта. Кількісна оцінка стану суглобів у осіб з ушкодженнями та хворобами опорно-рухового апарату	Дослідження функціонального стану суглобів	Особливості дослідження функцій окремих суглобів плечового пояса і верхніх кінцівок. Частина 1.	Особливості дослідження функцій окремих суглобів тазового пояса і нижніх кінцівок. Частина 2.
Робота на практич. зан.+відвід.(бали)	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10
Самост.роб.(бали)	5					
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 1 (25 балів)					

Модулі	ЗМ 2. Обстеження опорно-рухового апарату. Дослідження хребта. Дослідження м'язової системи. (88 бали)				
Лекції	3		4		5
Теми лекцій	Методи обстеження хребта. Вікові особливості, функціональна рухливість та фізіологічні вигини хребта		Деформації хребта і їх діагностика		Методи обстеження м'язової системи
Лекції, відвід. (бали)	1		1		1
Практичні заняття	7	8	9	10	11
Теми практичних занять	Методи функціонального дослідження хребта	Дослідження сили м'язів	Дослідження тонусу та функціональної здатності м'язів	Тестування м'язових груп, які забезпечують основні рухи в суглобах кінцівок.	Кількісна оцінка складних рухових актів із застосуванням шкал і тестів
Робота на практич. зан.+відвід.(бали)	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10
Самост. роб. (бали)	5				
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 2 (25 балів)				

Модулі	ЗМ 3. Оцінка функціонального стану нервової системи. (75 балів)			
Лекції	6			
Теми лекцій	Методи обстеження нервової системи.			
Лекції, відвід. (бали)	1			
Практичні заняття	12	13	14	15
Теми практичних занять	Дослідження нормальних рефлексів	Дослідження патологічних рефлексів	Дослідження екстрапірамідної системи. Тести на рівновагу та координацію. Дослідження чутливості	Дослідження вегетативної нервової системи
Робота на практич. зан.+відвід.(бали)	1+10	1+10	1+10	1+10
Самост. роб. (бали)	5			
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 3 (25 балів)			

Модулі	ЗМ 4. Оцінка функціонального стану органів кровообігу, дихання. Толерантність до фізичного навантаження. (84 бали)				
Лекції	7			8	
Теми лекцій	Методи оцінки функціонального стану органів кровообігу та органів дихання			Толерантність до фізичного навантаження у фізичній терапії	
Лекції, відвід. (бали)	1			1	
Практичні заняття	16	17	18	19	20
Теми практичних занять	Оцінка функціонального стану органів кровообігу	Оцінка функціонального стану органів дихання	Оцінка толерантності до фізичного навантаження за допомогою проб з присіданням, крокових і бігових тестів	Оцінка толерантності до фізичного навантаження за допомогою сходінкових тестів	Встановлення толерантності до фізичного навантаження за допомогою проби з субмаксимальним навантаженням. Тест PWC ₁₇₀ .
Робота на практ. зан.+відвід.(бали)	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10
Самост.роб.(бали)	5				
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 4 (25 балів)				
Підсум.контроль	Залік				

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Бойчук Т. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л. : ЗУКЦ, 2010. – 240 с.
2. Вадзюк С.Н. Фізіологія зовнішнього дихання: методики обстеження, вікові особливості / С.Н. Вадзюк – Тернопіль, 2001. – 147 с.
3. Деделюк Н.А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні : навч. посіб. для студ. /Н.А. Деделюк. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 184 с.
4. Діагностичні підходи до визначення стану духовного і морального здоров'я особистості: Навчальний посібник для проведення практичних занять / Укладачі МС Гончаренко, ЕТ Карачинська, ВС Новікова. – Харків: Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, 2009.
5. Калмикова Ю.С. Методи дослідження у фізичній реабілітації: дослідження фізичного розвитку: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичної культури і спорту напряму підготовки «Здоров'я людини»] /Ю.С. Калмикова. – Харків, 2014. – 104 с.
6. Маліков М.В., Свасьєв А.В., Богдановська Н.В. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорті: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів – Запоріжжя: ЗДУ, 2006. – 227 с.
7. Методика оцінки якості життя. Всесвітня організація охорони здоров'я: Українська версія (Рекомендації по використанню). За нук. ред. д.м.н. С.В. Пхіденка. – Дніпропетровськ: Пороги, 2001. – 58 с.
8. Неврологія : нац. підр. / І.А. Григорова, Л.І. Соколова, Р.Д. Герасимчук та ін. ; за ред. І.А. Григорової, Л.І. Соколової. – 2-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2015. – 640 с.
9. Ольховик А. В. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.
10. Чижик В.В. Методи досліджень у фізичному вихованні. навч. пос. для студ. / В.В. Чижик, О.К. Дудник. Біла Церква. 2013. – 241 с.
11. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини : навч. посіб. / А.С. Свінцицький. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 1008 с.

Додаткові:

1. Горбатюк С.О. Фізична реабілітація та рухова активність при порушеннях функції опорно-рухової системи : Навчальний посібник / С.О. Горбатюк. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. - 192 с.
2. Основи фізичної реабілітації / Магльована Г.П. - Львів: Ліга-Прес, 2006. -148 с.
3. Формалізована оцінка стану хворого за допомогою шкал при основних внутрішніх хворобах: Посібник / Кривенко В.І., Пахомова С.П., Федорова О.П.,

Колесник М.Ю., Качан І.С., Непрядкіна І.В., Гріненко Т.Ю., Демченко А.В. Запоріжжя: Запорізький державний медичний університет, 2015. – 97 с.

4. Якість життя та прихильність до лікування в клініці внутрішніх хвороб: навч. посіб. / уклад. : В. І. Кривенко, І. С. Качан, С. П. Пахомова, О. П. Федорова, М. Ю. Колесник, І. В. Непрядкіна, Т. Ю. Гріненко. – Запоріжжя, 2015. – 80 с.

5. Шкали в нейрореабілітації / Укладачі: М.В. Гуляєва, Н.І. Піонтківська, М.І. Піонтківський; Наукові редактори В.А. Голик, Д.В. Гуляєв, М.Я. Романишин. К.: Видавець Д.В.Гуляєв, 2014. 68 с.

6. Брошура шкал і тестів для оцінки стану пацієнта. Основні шкали клінічної оцінки — від гострого інсульту до нейрореабілітації [Електронне видання]. ЕВЕР Фарма Австрія. С. 122-123. Режим доступу: https://cerebrolysin.com.ua/fileadmin/user_upload/stroke/addition/Cerebrolysin-Scales-21.pdf

7. Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини. 2018. №2(02). Додаток. Біла книга з Фізичної та Реабілітаційної Медицини в Європі. 206 с.